

Turun kaupungin suunnitelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläinlääkäripalveluista

2012-2014

päivitys 2013

Sisällysluettelo:

1. Johdanto.....	4
2. Toimintaympäristö.....	4
3. Kunnan suunnitelma	5
4. Voimavarat.....	5
4.1 Resurssitarpeen kartoitus	6
4.2 Vastuualueet, työnjako ja henkilöresurssit.....	6
4.3 Henkilökunnan osaamisen ja pätevyyden varmistaminen	6
4.4 Yksityinen palveluntarjonta	6
5. Tietojärjestelmät.....	7
6. Yhteistyö ja viestintä	7
6.2 Erityistilanneviestintä.....	7
7. Maksut.....	7
8. Valvonnan toimeenpano	8
8.1 Hankkeet	8
8.2 Eläinten terveyden valvonta.....	8
8.2.1 Eläintautivalmius.....	8
8.2.2 Eläintautiepäilyt ja –tapaukset	8
8.2.3 Zoonoosien valvonta.....	8
8.2.4 Terveysvalvontaohjelmat	8
8.2.5 Vesiviljelylaitokset	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.6 Kyyhkyslakat	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.7 Muu tautiseuranta	9
8.2.8 Eläinten keinollinen lisääntyminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.9 Eläimistä saatavat sivutuotteet.....	9
8.2.9.1 Sivutuotealan laitosten hyväksyntä.....	10
8.2.9.2 Laitosten valvonta.....	10
8.2.9.3 Sivutuotteiden hautaaminen.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.9.4 Käsittelemättömiä sivutuotteita käyttävät toimijat	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.11 Tuonti ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus	10
8.2.12 Elävien eläinten ja eläimistä saatavien muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti.....	10
8.2.12.1 Sisämarkkinatuonti	10
8.2.12.2 Sisämarkkinavienti.....	10
8.2.12.3 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin.....	10
8.3 Eläinten hyvinvoinnin valvonta	11
8.3.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus	11
8.3.3 Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus.....	11
8.3.4 Eläinsuojeluvalvoja	11
8.3.5 Eläinkuljetukset.....	12
8.3.6 Teurastamot ja pienteurastamot	12
8.5 Tukivalvonta	12
9 Eläinlääkäripalveluiden toimeenpano	12
9.1 Peruseläinlääkäripalvelu	12
9.1.1.1 Puhelinneuvonta	12
9.1.1.2 Sairaanhoido	13

9.1.1.3 Terveystenhoito.....	13
9.1.1.4 Eläinten lopetus	13
9.1.1.5 Todistukset.....	13
9.2 Tuotantoeläinten terveydenhuolto.....	13
9.3 Kireellinen eläinlääkäriapu	14
9.3.1 Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-aikana.....	14
9.3.2 Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-ajan ulkopuolella.....	14
9.3.4.1 Suurelänpäivystys	14
9.3.4.2 Pienelänpäivystys	14
9.3.4.3 Keskitetty yhteydenottopalvelu.....	15
9.4 Saatavuus ja laatuavoitteet	15
9.5 Toimitilat.....	15
9.6 Välineresurssit.....	15
9.7 Ostopalvelut	15
9.7.1 Ostopalvelujen valvonta.....	16
9.7.2 Laatuksiteerit.....	16
9.8 Perustason ylittävät palvelut	16
9.8.2 Remissiomahdollisuudet	16
11.3 Valitusten käsittely.....	17
11.4 Toiminnan kehittäminen	17
12 Seuranta ja raportointi.....	17
12.1 Annettujen määräysten ja kieltojen noudattamisen valvonta.....	17
12.3 Muut viranomaisten pyytämät raportit.....	17

Liitteet: Turun kaupungin resurssitarpeen kartoitus, Raision kaupungin resurssitarpeen kartoitus

1. Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena eläinlääkintähuollon säännösten toimeenpanoa ja noudattamista. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena lainsäädännön toimeenpanoa ja noudattamista. Aluehallintovirasto puolestaan huolehtii täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta alueellaan. Aluehallintovirasto suorittaa myös itse eläinlääkintähuoltoon liittyvää valvontaa kuten EU-eläinsuojelutarkastuksia, täydentävien ehtojen valvontaa, lääkitsemislainsäädännön valvontaa ja omaehtoisesti tai kunnan valvontaviranomaisen pyynnöstä kriittisiä eläinsuojelutehtäviä. Aluehallintovirasto vastaa alueen eläintautivalmiudesta ja osallistuu tautitilanteiden hoitoon vakavissa eläintautitilanteissa apunaan erityiskoulutuksen saaneet valmiuseläinlääkärit.

Paikallistasolla eläinlääkintähuollon ja siihen liittyvän valvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa kunta, kuntayhtymä tai ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue. Valtion vastuulla olevista eläintautien vastustamista ja eläinsuojelua koskevista kunnaneläinlääkäriin suorittamista tehtävistä maksetaan kunnalle todellisia kustannuksia vastaava korvaus valtion varoista.

Turun kaupunki on perustanut valvontaeläinlääkäriin viran yhdessä Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen (Raisio, Naantali, Rusko) kanssa. Kyseessä on kokoaikainen valvontavirka, jonka kustannukset maksaa 100 %:sti valtio. Virka on täytetty 23.5.2012 lähtien.

Tässä suunnitelmassa mainituista valvontatehtävistä valtion valvontatehtäviin kuuluvat:

- eläinten hyvinvoinnin valvonta
- eläinten tarttuvien tautien valvonta
- eläinten sisämarkkinakauppaan liittyvät maahantuontitarkastukset
- sivutuoteasetuksen määräämät tarkastukset

Valtion kunnalta ostettavaksi tulevien valvontatehtävien lisäksi suunnitelmassa kuvataan joitakin kunnan viranomaisen tehtäväkenttään kuuluvia valvontatehtäviä, esimerkiksi ostopalvelusopimusten valvontaa. Suunnitelmassa kuvataan myös eläinlääkintähuollon yleisiä järjestelyjä.

2. Toimintaympäristö

Eläinlääkintähuolto ja siihen liittyvä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta kuuluu Turussa osatoimintana ympäristöterveydenhuoltoon, joka on Turussa vuodesta 2013 lähtien ympäristö- ja kaavoitusviraston alaista toimintaa. Turun kaupunki muodostaa yksin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen ja toimii eläinlääkintähuollon osalta yhteistyössä sekä Liedon että Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden kanssa.

Turku: Asukkaita 178 630
Raisio: Asukkaita 24 427
Naantali: Asukkaita 18 807
Rusko: Asukkaita 5816

3. Kunnan suunnitelma

Suunnitelman liitteenä on resurssitarpeen kartoitus (liite 1), josta ilmenee mm. tuotantotilojen ja -eläinten määrät alueella sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa vaativat erityiskohteet.

4. Voimavarat

Kunnan on valvontasuunnitelmassaan osoitettava, että yksiköllä on kartoitetun resurssitarpeen täyttämiseen riittävä määrä pätevää henkilökuntaa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että valvontatehtäviä ei suorita henkilö, joka on kyseiseen valvontakohteeseen kiinteässä asiakassuhteessa.

Turun kaupungin eläinlääkintähuollon ja kaupungin eläinhoitolan palveluksessa oli v. 2011 yksi kaupungineläinlääkäri, yksi eläinsuojeluvalvoja, yksi eläintenhoitaja ja yksi pieneläinhoitaja. Eläinlääkintähuollosta vastaava kaupungineläinlääkäri hoiti osan valvontatehtävistä ja hänen jäätyä eläkkeelle 1.4.2012 kyseinen kaupungineläinlääkärin virka muutettiin valvontaeläinlääkärin viraksi. Valvontaeläinlääkäri aloitti virassaan 23.5.2012 ja tehtävänä ovat eläintautilain, helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain ja eläinsuojelulain nojalla kunnaneläinlääkärille määrätty valtion valvontatehtävät 100 % työpanoksena.

Liedon kunnan kanssa on tehty sopimus 1.1.2013 lähtien valvontaeläinlääkärien toimialueesta. Sopimuksessa on sovittu, että Turun valvontaeläinlääkäri voi tietyissä tapauksissa tehdä valvontaa myös Liedon ympäristöterveydenhuollon alueella. Samoin Liedon valvontaeläinlääkäri voi toimia valvontatehtävissä Turun valvontaeläinlääkärin alueella.

Vuonna 2013 eläinlääkintähuollossa työskentelee valvontaeläinlääkärin lisäksi yksi eläinsuojeluvalvoja, yksi eläinhoitoapulainen ja yksi apulaiseläinhoitaja. Heidän työpaikkansa on kaupungin eläinhoitola.

Turun kaupungineläinlääkäri Jaakko Rasin jäätyä eläkkeelle 1.4.2012 ei Turun kaupunki ole enää itse järjestänyt virka-aikana kiireellistä eläinlääkärin apua tarvitseville pieneläimille eläinlääkäripalveluita. Turussa on kuitenkin saatavana riittävästi yksityisiä eläinlääkäripalveluja ja nämä eläinlääkäriasemat ottavat normaalitoimintanaan vastaan myös kiireellistä eläinlääkäriapua tarvitsevia pieneläinpotilaita. Kaupunki on 30.3.2012 tehnyt sopimukset neljän turkulaisen yksityisen eläinlääkäriaseman kanssa kiireellisen eläinlääkäriavun järjestämisestä Turun kaupungin alueella virka-aikana. Turku ei erikseen maksa korvausta sopimusosapuolille sopimuksen mukaisesta toiminnasta.

Turun seudulla on paljon yksityisiä eläinlääkäripalveluiden antajia. Pieneläinklinikoita on noin 7 kpl, hevosklinikoita 2 kpl vuonna 2013 ja myös yksityisiä hevos- ja tuotantoeläinlääkäreitä. Tuotantoeläinten terveydenhuoltosopimuksia on myös yksityisillä eläinlääkäreillä.

Ostopalvelusopimuksella toteuttavassa lemmikkieläinten koko Varsinais-Suomen maakuntaa palvelevassa eläinlääkäripäivystyksessä toimii 4 vakituista eläinlääkärinä ja 8 pieneläinhoitajaa. Lisäksi päivystykseen osallistuu aktiivisesti 8 ulkopuolista eläinlääkärinä ja 4 hoitajaa. Päivystys toimii siis yhteensä 12 eläinlääkärin ja 12 pieneläinhoitajan voimin. Kesäaikana henkilökuntaa lisätään.

Eläinlääkäripäivystykset ja virka-ajan eläinlääkäripalvelut järjestetään hyötyeläimille ja hevosille sopimuksilla naapurikuntien ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueiden ja lemmikkieläinten päivystykset sopimuksella yksityisen yrityksen kanssa.

4.1 Resurssitarpeen kartoitus

Tämän suunnitelman liitteenä on resurssitarpeen kartoitus. Resurssitarpeen kartoituksessa on lueteloitu valvontakohteiden lukumäärät ryhmittäin ja myös alueen eläinmäärät.

Ostopalveluresurssit on otettu huomioon se, että ainoastaan osa eläinlääkäripäivystyksen kokonaisresursseista kohdistuu Turkuun. Palvelu on järjestetty koko Varsinais-Suomen maakunnalle ja kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa. Turun osuus kokonaisresursseista on asukaslukujen perusteella 38 %.

Valvontaeläinlääkärin toimialueena on myös Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue. Näin ollen valvontaeläinlääkärin osalta Turun resursseiksi voidaan laskea 80 % hänen työpanoksestaan kun käytetään laskentatapana asukaslukujen suhdetta.

Eläinhoitolan henkilökunnan työpanoksesta 50 % on eläinten hyvinvoinnin valvontaa, muu työaika on löytöeläinten hoitoa.

Liitteenä on myös Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen resurssikartoitus, koska valvontaeläinlääkärin toimialueeseen kuuluu myös tämä alue.

4.2 Vastuualueet, työnjako ja henkilöresurssit

Eläinlääkinnän kaikki osa-alueet valvontaa lukuun ottamatta hoidetaan ostopalvelusopimuksin joko yksityiseltä palveluntuottajalta tai Liedon ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueelta. Turussa toimi yksi valvontaeläinlääkäri, jonka toimialueena on myös Raisio, Naantali ja Rusko. Kaksi kaupungineläinlääkärinä toimii yleisessä terveystarkastuksessa elintarvikevalvonnan tehtävissä. He toimivat tarpeen vaatiessa valvontaeläinlääkärin sijaisena. Lisäksi eläinhoitolassa on kolme henkilöä, jotka osallistuvat eläinten hyvinvoinnin valvontaan.

4.3 Henkilökunnan osaamisen ja pätevyyden varmistaminen

Kunnan tulee suunnitelmassaan kuvata, miten se varmistaa rekrytoimansa henkilökunnan riittävän pätevyyden ennen työsuhteen solmimista ja suunnitelmaan on sisällytettävä kunnan eläinlääkintähuollon henkilökunnan monivuotinen täydennyskoulutus suunnitelma. Lisäksi tulee kuvata miten varmistetaan, että muille kuin eläinlääkäreille ei anneta työtehtäviä, jotka säädösten mukaan kuuluvat eläinlääkärin tehtäväksi.

Valvontaeläinlääkäri osallistuu tarjolla oleviin valvontaeläinlääkäreiden, aluehallintoviraston ja Eviiran järjestämiin viranomaisten koulutustilaisuuksiin sekä muihin soveltuviin koulutustapahtumiin.

Eläinhoitolan henkilökunta toimii yhteistyössä valvontaeläinlääkärin kanssa. Tämä varmistaa samalla sen, että lain mukaan eläinlääkäreille kuuluvia valvontatehtäviä eivät hoida muut henkilöt, koska valvontaeläinlääkäri valvoo tätäkin asiaa ja huolehtii siitä, että tarkastukset hoidetaan siten kuin laki määrää. Valvontaeläinlääkäriä avustavassa tehtävissä toimii myös muuta henkilöstöä, terveystarkastajia ja eläinhoitolan henkilökuntaa.

Ostopalvelulla yksityiseltä palveluntuottajalta hankittavien eläinlääkäripalveluiden henkilökunnan pätevyysvaatimukset on kirjattu sopimukseen ja sopimuksen tehnyt yritys vastaa siitä, että henkilökunta on pätevää ja että henkilökunta saa riittävästi jatkokoulutusta.

4.4 Yksityinen palveluntarjonta

Turussa on neljä yksityistä eläinlääkäriasemaa, jotka tarjoavat perus- ja erikoistason palveluja pieneläimille. Kaikilla on yksityisillä asemilla on hyvät valmiudet tarjota myös kiireellistä eläinlääkä-

riapua. Lisäksi Turussa on muutamia yksin toimivia ammatinharjoittajaeläinlääkäreitä. Hevosia varten on yksi hevosklinikka.

Yksityinen palveluntarjonta kattaa kaiken eläinlääkärin avun tarpeen pieneläimille virka-aikana.

5. Tietojärjestelmät

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa tukemaan otetaan käyttöön useita toisiinsa liittyviä tietojärjestelmiä, joista sisämarkkinakaupan valvontaa tukeva Traces-järjestelmä on Turussa jo käytössä. Muita käyttöön otettavia järjestelmiä ovat eläinlääkintähallinnon tietojärjestelmä Elite, nautojen ym. hyötyeläinten rokotusrekisteri, valvonnan viranomaisextranet ja nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä Naseva.

Näiden järjestelmien pääasiallinen käyttäjä Turussa tulee olemaan valvontaeläinlääkäri. Valvontaeläinlääkärillä on käytössään Turun kaupungin atk-verkkoon liitetty tietokone ja pääsy kaupungin erilaisiin ohjelmiin esim. Innovoon, joka on yleisessä terveysvalvonnassa käytettävä tiedonhallinta- ja raportointijärjestelmä.

Eläinhoitolassa on käytössä Provet Net-tietojärjestelmä hoitolassa hoidettavia eläimiä varten.

6. Yhteistyö ja viestintä

6.1 Viranomaisten välisestä viestinnästä ja yhteydenpidosta paikallisiin viranomaisiin vastaavat terveysvalvonnan johtaja ja valvontaeläinlääkäri. Tavanomaisena viestintävälineenä käytetään mm. sähköpostia ja puhelinta. Tarvittaessa tukeudutaan Turun kaupungin viestintäorganisaatioon. Lisäksi valvontaeläinlääkäri ja kaupungineläinlääkärit osallistuvat Aluehallintoviraston järjestämiin keskustelutilaisuuksiin, joissa keskustellaan toimintatavoista.

6.2 Erityistilanneviestintä

Erityistilanneviestinnässä toimitaan kunnan valmiussuunnitelman mukaisesti.

7. Maksut

Suunnitelmassa on mainittava vahvistetut maksut.

Kiireellisen eläinlääkäriavun asiakasmaksut on pieneläinten osalta päivystysaikana sopimuksella sidottu kunnallistaksaan, jota sopimuksen tehnyt yksityinen palveluntuottaja Pieneläinklinikka Tuhatjalka on sitoutunut noudattamaan. Poliklinikkamaksu on 35 e + alv.

Hyötyeläinten ja hevosten osalta noudatetaan kunnalliseläinlääkäritaksaa, koska eläinlääkärinavun antaa kunnaneläinlääkäri.

Virka-aikana noudatetaan kaupungin pieneläinklinikalla kunnalliseläinlääkäritaksaa 31.3.2012 saakka, jolloin Turun virkaeläinlääkäri viimeistään jää eläkkeelle. Sen jälkeen ei kaupungilla ole omaa kliinistä eläinlääkintätoimintaa. Yksityiset eläinlääkäriasemat noudattavat omia yksityistaksojaan.

8. Valvonnan toimeenpano

8.1 Hankkeet

Turku osallistuu aluehallintoviraston ohjeiden ja Turun alueen erityispiirteiden mukaan valtakunnallisiin hankkeisiin, joilla painotetaan tiettyjä lakisääteisiä tehtäviä.

Merkittävin oma hanke Turussa on valvontaeläinlääkärin viran perustaminen alkuvuodesta 2012.

Turun kaupungin eläinhoitola, jonka toiminta tukee virallista valvontaa, aloitti toimintansa uusissa ajanmukaisissa tiloissa kesällä 2011 ja suunnittelukaudella on tarkoitus viedä loppuun jo käynnistyneet eläinhoitolaan liittyvät toiminnot kuten modifioidun Provet Net-ATK-järjestelmän käyttöön oton loppuun saattaminen.

8.2 Eläinten terveyden valvonta

8.2.1 Eläintautivalmius

Eläintautivalmiudesta vastaa valvontaeläinlääkäri. Eläintautitilanteita voivat olla esimerkiksi rabies-tilanne tai lintujen tarttuvat taudit, esimerkiksi lintuinfluenssa tai New Castlen tauti tai nautojen suu- ja sorkkatauti. Tilanteen vaatiessa kaksi muuta kaupungin palveluksessa olevaa eläinlääkärää voi antaa tarvittavaa asiantuntija-apua. Myös eläinhoitolan henkilökunta ja terveystarkastajat voivat tarvittaessa osallistua avustaviin tehtäviin eläintautien torjunnassa. Apua pyydetään myös Aluehallintovirastosta ja lähialueiden valmiuseläinlääkäreiltä

Lintuinfluenssa ajatellen on varauduttu materiaalihankinnoilla epidemiatilanteeseen. Varosuunnitelma eläintautitilanteiden varalle tulee laadittavaksi vuoden 2012 aikana.

8.2.2 Eläintautiepäilyt ja -tapaukset

Eläintautitilanteessa ryhdytään tarvittaviin lain määrittämiin toimenpiteisiin ja ilmoitetaan asiasta kaikille kaupungin virkaeläinlääkäreille ja myös terveydenhuollon vastuullisille viranhaltijoille. Eläinlääkäreiden kuukausi-ilmoituksista saadaan tieto eläintautitilanteesta myös yksityiseltä palvelusektorilta joko suoraan tai Aluehallintoviraston kautta.

8.2.3 Zoonoosien valvonta

Valvontaeläinlääkäri ilmoittaa zoonoosien esiintymisestä terveydenhoitoviranomaisille ja tartuntataudeista vastaavalle lääkärille siten kuin ilmoittamisesta on säädetty ja ryhtyy tarvittaviin säädösten määrittämiin toimenpiteisiin.

8.2.4 Terveysvalvontaohjelmat

Joillekin lakisääteisesti vastustettaville eläintaukeille on erillislainsäädännöllä säädetty terveystarkastusohjelman vähimmäistasosta. Tällaisia erikseen säädettyjä terveystarkastusohjelmia ovat lampaiden ja vuohien maedi-visna- ja TSE-valvontaohjelmat, vesiviljelylaitosten terveystarkastus sekä kanojen, broilereiden ja kalkkunoiden salmonellavalvontaohjelmat.

Resurssitarpeen kartoitus- liitteessä on mainittu terveystarkastusohjelmiin kuuluvien tilojen lukumäärät yhteistoiminta-alueella. Terveystarkastusohjelmiin liittyy säännöllinen käynti pitopaikoissa ja näytteenotto. Eläinlääkärit pitävät kirjaa terveystarkastusohjelmiin kuuluvista tiloista ja hallinnoivat niihin liittyviä asiakirjoja. Tarkastuspöytäkirjat, näytetulokset ja annetut terveystodistukset arkistoidaan aihekokonaisuuden mukaisesti mappeihin. Valvontakohteet on myös luetteloidu taulukkoon,

johon on merkitty kohteiden vaadittu käyntitiheys ja jossa voidaan suunnitella vuoden tarkastuskäyntiaikatauluja.

Vesiviljelylaitosten terveystarkastuksessa otetaan huomioon se, että tautiriskiä lisää perkaamojen sijainti alle 5 km säteellä laitoksesta. Näillä laitoksilla näytteet otetaan joka vuosi.

Siipikarjan salmonellavalvontaohjelmaan liittyvä toimijoiden toteuttama näytteenotto tarkastetaan valvontakäynneillä. Parvien saapumisilmoitukset tulee toimijoiden lähettää eläinlääkärille. Saapumisilmoitukset arkistoidaan Siipikarjan salmonellavalvonta -mappiin ja ilmoitukset otetaan huomioon tehtäessä suunnitelmia tarkastuskäyntiaikatauluista.

BSE-valvontaa varten on tiloilla omaan käyttöön teurastettavista yli 72 kuukauden ikäisistä nautoista tehtävä ilmoitus eläinlääkärille ja lähetettävä aivorunkonäytteet tutkittavaksi BSE:n varalta. Eläinlääkäri seuraa näytteenoton toteutumista joko ilmoitusten perusteella tai erikseen valvontakäynneillä.

Raision yhteistoiminta-alueella ei ole hevosten alkionsiirtoa tekeviä keinosiemennysasemia.

Raisiossa on yksi kyyhkyslakka.

Jos havaitaan, että terveystarkastusohjelmaa ei ole toteutettu säädösten mukaisesti, ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin aluehallintoviraston ohjeiden mukaan.

8.2.7 Muu tautiseuranta

Evira pyytää vuosittain erillisen suunnitelman mukaan erilaisten tautien seurantanäytteiden ottamista aluehallintovirastoilta, jotka puolestaan määräävät kunnaneläinlääkärit ottamaan näytteet. Tällaisia erikseen pyydettäviä seurantanäytteitä otetaan esimerkiksi lintuinfluenssan varalta.

8.2.9 Eläimistä saatavat sivutuotteet

Sivutuotteet ovat eläimistä saatavia elintarvikkeeksi kelpaamattomia eläinjätteitä, joiden keräämistä ja käsittelyä valvotaan eläintautien leviämisen estämiseksi eläimiin ja ihmisiin. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa eläimistä saatavien sivutuotteiden hävittämisestä syrjäisillä alueilla sekä kuolleiden lemmikkieläinten hävittämisestä 1374/2004 on määritelty ns. syrjäiset alueet, joilla on mahdollista hävittää tiettyjä sivutuotteita hautaamalla niitä maahan.

Turun, Raision, Naantalin ja Ruskon kunnat kuuluvat syrjäiseen alueeseen ainoastaan lemmikkien, hevosten, kuolleena syntyneiden eläinten ja alkuperätilalla omaan käyttöön teurastettujen eläinten sivutuotteiden osalta. Märehtijöiden, sikojen ja siipikarjan osalta yhteistoiminta-alue kuuluu keräilyyn piiriin.

Sivutuotteiden hautaamista yhteistoiminta-alueella valvoo valvontaeläinlääkäri. Sivutuotteita hautaamalla hävittävän on ennen hautaamista tehtävä kirjallinen ilmoitus hautaamisesta valvontaeläinlääkärille ja pidettävä kirjaa mm. sivutuotteiden määrästä, eläinlajeista, hautauspaikoista ja päivämäärästä. Tarvittaessa eläinlääkäri tarkastaa sivutuotteet ja niiden hautaamiseen käytettävän paikan ja laitteen. Hautausilmoitukset valvontaeläinlääkäri raportoi aluehallintovirastoon Eviran laatimalla lomakkeella seuraavan vuoden alussa.

Tiettyjä käsittelemättömiä sivutuotteita voidaan tietyn ehdoin käyttää haaskana. Haaskapaikan aloitusilmoitukset ja haaskanpitäjät rekisteröidään haaskarekisteriin ja jokaisesta haaskan käyttökerrasta on tehtävä käyttöilmoitus valvontaeläinlääkärille. Tavoitteena on, että haaskapaikat tarkas-

tetaan ainakin kerran vuodessa. Mikäli haaska-aineksessa on tautiriski tai lääkejäämiä, eläinlääkäri kieltää sen käytön. Yhteistoiminta-alueella ilmoituksia haaskojen pitäjistä ei ole vielä tullut.

8.2.9.1 Sivutuotealan laitosten hyväksyntä

Valvontaeläinlääkäri hyväksyy sivutuotelaitokset. Tällä hetkellä alueella ei ole tällaisia laitoksia.

8.2.9.2 Laitosten valvonta

Valvontaeläinlääkäri valvoo ja osallistuu läänineläinlääkäriin tekemiin tarkastuksiin, mutta tällä hetkellä valvontakohteita ei ole.

8.2.10 Tuonti ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus

Lemmikkieläinten laitton maahantuonti on lisääntynyt varsinkin lemmikkieläinten osalta ja tällaisia tapauksia esiintyy Turun alueella muutama vuosittain. Säädösten mukaan laittomasti maahan tuotu eläin palautetaan lähtömaahan tai lopetetaan. Tarvittavat viranomaistoimenpiteet tekee valvontaeläinlääkäri. Virka-apua pyydetään tarvittaessa poliisilta ja tullilta.

Valvontaeläinlääkäri ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jos aluehallintovirasto ilmoittaa tai muuten käy ilmi, että paikkakunnalle saapuu kolmansista maista eläin- tai tuote-eriä, joissa on syytä epäillä eläintautiriskiä tai jos epäillään, että eläin- tai tuote-erä on tuotu maahan laittomasti.

8.2.12 Elävien eläinten ja eläimistä saatavien muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti

Tuonnista aiheutuvat virkatoimenpiteet tekee valvontaeläinlääkäri. Viennissä tarvittavat todistukset ja tarkastukset tekee sopimuksen perusteella Liedon kunnaneläinlääkäri ja aiheutuvat kustannukset maksaa viejä.

8.2.12.1 Sisämarkkinatuonti

Sisämarkkinakauppaa seurataan Traces-tietojärjestelmän avulla ja seurannan tekee valvontaeläinlääkäri. Tarkastuksia tehdään tarvittaessa Eviran ohjeiden mukaan. Vuosittain pyritään tarkastamaan säännöllisen tuojan yksi tuontierä tai tuontitarkastus tehdään epäilyn/riskinarvioinnin perusteella. Valvonnan tuloksen eläinlääkäri kirjaa Traces-järjestelmän tuonti-ilmoituksenvälvontaosiin. Jos eläin tai eläinperäinen tuote ei täytä tuontivaatimuksia ryhdytään tarvittaviin lain määrittämiin toimiin.

8.2.12.2 Sisämarkkinavienti

Tarvittavat viranomaistodistukset ja eläinten terveystodistukset kirjoittaa virkaeläinlääkäri. Poikkeuksena ovat ei-kaupalliset koirien, kissojen, hillereiden ja frettien viennit, joiden terveystodistukset voi kirjoittaa muu kuin virkaeläinlääkäri.

8.2.12.3 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Tarkastukset tekee ja todistukset antaa virkaeläinlääkäri, jos kohdemaata edellyttää viranomaistarkastusta ja -todistusta. Muutamat EU:n ulkopuoliset maat vaativat sitä ehdottomasti. Virkaeläinlääkäri toimii tarvittaessa yhteistyössä Aluehallintoviraston kanssa.

8.3 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonta - kuten suuri osa muustakin eläinlääkinnällisestä valvonnasta - on valtion toimintaa ja uuden lain perusteella valtio ostaa tarvittavat valvontapalvelut kunnalta

Eläinten hyvinvoinnin virallisella valvonnalla tarkoitetaan eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säädösten perusteella tehtävää eläinsuojeluvalvontaa. Alueellisten ja paikallisten eläinsuojeluviranomaisten tehtävänä on valvoa, että eläimiä hoidetaan, kohdellaan, käytetään ja kuljetetaan eläinsuojelusäädösten mukaisesti.

Valvontaviranomaisia ovat kaupungineläinlääkärit, terveystarkastajat ja poliisi. Vuoden 2012 alku-puolelta alkaen viralliset valvontatehtävät siirtyivät valvontaeläinlääkärille. Epäilyyn perustuvia eläinsuojelutarkastuksia sekä luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuvia tarkastuksia suorittavat eläinsuojeluviranomaisten lisäksi aluehallintovirastojen valtuuttamat eläinsuojeluvalvojat, mutta Turussa ei vuoden 2009 jälkeen ole ollut tällaista eläinsuojeluvalvojaa.

8.3.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Epäilyyn perustuvia tarkastuksia tehdään, jos aihetta ilmaantuu. Käytännössä ilmoitukset tulevat vakiintuneen käytännön mukaisesti Turussa pääsääntöisesti kaupungin palkkaamalle eläinsuojeluvalvojalle, joka tulee toimimaan yhteistyössä valvontaeläinlääkärin kanssa. Varsinaiset viralliset tarkastukset ja päätökset tekee valvontaeläinlääkäri. Eläinsuojeluvalvoja ei voi tehdä mitään päätöksiä itse ja hänen tehtävänsä on avustaa valvontaeläinlääkärää. Tarkoituksena on saada synty-mään hyvin toimiva eläinsuojeluorganisaatio, jossa hyödynnetään eläinsuojeluvalvojan omaa aktii-visuutta ja valvontaeläinlääkärin viranomaisasemaa. Virkaeläinlääkärin esteettömyys ei jatkossa tule olemaan Turussa ongelma, koska valvontaeläinlääkärillä ei ole asiakassuhdetta valvottavaan eläimen omistajaan.

8.3.3 Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus

Ilman epäilyä tarkastettavia kohteita ovat Turussa eläinkaupat, hevostallit, koirahoitolat ja mahdolliset muut kohteet, joissa harjoitetaan ammattimaista eläinten pitoa. Tarkastukset ovat lakisääteisiä ja tarkastuskäyntejä tehdään kerran vuodessa kuhunkin kohteeseen. Tarkastukset tekee valvontaeläinlääkäri.

8.3.4 Eläinsuojeluvalvoja

Epäilyyn perustuvia eläinsuojelutarkastuksia sekä luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuvia tarkastuksia suorittavat eläinsuojeluviranomaisten lisäksi aluehallintovirastojen valtuuttamat eläinsuojeluvalvojat. Aluehallintoviraston valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tehdä eläinsuojelutarkastuksia muissa kuin kotirauhan piirissä olevissa eläinten pitopaikoissa. Kotirauhan piiriin kohdistuvassa tarkastuksessa eläinsuojeluvalvoja voi kuitenkin tarkastusoikeu-tensa rajoissa tarvittaessa avustaa viranomaista. Jos eläinsuojeluvalvoja havaitsee eläintenpidos-sa sellaisia epäkohtia, jotka edellyttävät kieltoja, määräyksiä tai eläinsuojelulain mukaisia kiireelli-siä toimenpiteitä, eläinsuojeluvalvojan on otettava yhteyttä eläinsuojeluviranomaisiin.

Turussa toimii työsuhteessa kaupunkiin eläinsuojeluvalvoja, joka ei kuulu maamme alueelliseen tai paikalliseen viralliseen valtion valvontaorganisaatioon eikä hänellä ole edellä mainittuja aluehallin-toviraston myöntämiä oikeuksia.

Eläinhoitola on pääasiassa löytöeläinten tilapäistä hoitoa varten, mikä on selkeästi kunnalle mää-rätty tehtävä. Eläinhoitolan toiminta tukee virallista eläinten terveydenhuollon valvontaa, koska

sinne voidaan tilapäisesti sijoittaa eläimiä, jotka eläinsuojelulain 44 §:n perusteella on jouduttu otamaan pois omistajaltaan ja määräämään tilapäiseen hoitoon muualle.

Eläinsuojeluvalvojan tehtäviin kuuluu Eläinhoitolan käytännön toiminnan ylläpito. Tehtäväkuvauksen mukaan eläinsuojeluvalvojan työhön kuuluu myös eläinsuojeluneuvontaa ja valistustyötä.

8.3.5 Eläinkuljetukset

Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan eläinkuljetussäädösten vastaisella tavalla, on poliisilla, kunnaneläinlääkärillä ja aluehallintovirastolla oikeus tarkastaa eläinkuljetus. Turussa tällaiset tarkastukset tekee valvontaeläinlääkäri.

8.3.6 Teurastamot ja pienteurastamot

Turussa ei ole teurastamoita eikä pienteurastamoita, joten valvontatarvetta ei ole.

8.5 Tukivalvonta

Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan keskeinen osa ovat viljelijöitä velvoittavat ns. täydentävät ehdot. Näiden ehtojen noudattaminen on EU:n viljelijöille maksamien suorien tukien ja EU:n osittain rahoittamien ympäristötuen, luonnonhaittakorvauksen ja eläinten hyvinvointituen maksamisen edellytyksenä.

Turussa valvontakohteita ovat tällä hetkellä kaksi nautatilaa ja yksi broilerikasvattamo. Valvontaeläinlääkäri suorittaa näiden kohteiden perustarkastukset ja huolehtii siitä, että aluehallintovirasto saa riittävän nopeasti tiedot niistä perustarkastuksista, joissa havaitaan mahdollisia aluehallintoviraston vastuulle kuuluvia täydentävien ehtojen laiminlyöntejä.

9 Eläinlääkäripalveluiden toimeenpano

Kuntien järjestämien ja ostopalveluina hankkimien eläinlääkäripalvelujen on oltava eläinlääketeollisesti asianmukaisia. Kuntien on seurattava palvelujen saatavuutta, riittävyttä ja laatua osana ympäristöterveydenhuollon laadunvalvontaa.

9.1 Peruseläinlääkäripalvelu

Kuntaa ei ole uuden lain mukaan veloitettu järjestämään peruseläinlääkäripalveluja muille kotieläimille kuin hyötyeläimille niiltä osin kuin yksityiset palveluntuottajat tyydyttävät palvelujen kysynnän. Turussa on saatavana runsaasti peruseläinlääkäripalveluja lemmikkieläimille yksityisiltä palveluntuottajilta. Tästä syystä Turku ei enää 1.4.2012 jälkeen, jolloin nykyinen eläinlääkintähuollon kaupungineläinlääkäri jää eläkkeelle, järjestä peruseläinlääkäripalveluja omana toimintana.

Hyötyeläimiä ja hevosia varten palvelut on virka-aikana järjestettävä ja tästä syystä on tehty sopimus Liedon yhteistoiminta-alueen kanssa siten, että Paimion kunnaneläinlääkäri hoitaa myös Turun alueen hyötyeläimet ja hevoset.

9.1.1.1 Puhelinneuvonta

Puhelinneuvontaa on hyötyeläimille ja hevosille saatavana numerossa 0600 0 4145. Lemmikkieläimiä varten on kaupungin puolesta järjestetty puhelinneuvontaa 1.4.2012 saakka kaupungin pieneläinklinikan numerosta 2325799. Sen jälkeen ei erikseen järjestettyä kaupungin toimesta järjestettyä puhelinneuvontaa ole saatavana lemmikkieläimiä koskevissa asioissa.

9.1.1.2 Sairaanhoido

Peruseläinlääkäripalveluun kuuluva sairaanhoido annetaan hyötyeläimille ja hevosille virka-aikana Liedon yhteistyöalueen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Palvelun antaa pääsääntöisesti Paimion kunnaneläinlääkäri.

Lemmikkieläimille ei järjestetä kaupungin toimesta peruseläinlääkäripalveluja 1.4.2012 jälkeen.

9.1.1.3 Terveystenhoito

Hyötyeläinten ja hevosten osalta peruseläinlääkäripalvelu suunnataan ennen kaikkea ennaltaehkäisevään toimintaan. Lemmikkieläinten osalta terveystenhoitopalveluja ei järjestetä 1.4.2012 jälkeen.

9.1.1.4 Eläinten lopetus

Eläinten lopetus sairauden perusteella tai omistajan pyynnöstä kuuluu peruseläinlääkäripalveluun. Koska peruseläinlääkäripalvelua ei virka-aikana järjestetä, niin lopetuksiakaan ei voida kaupungin järjestelyvastuulla toteuttaa.

Eläinsuojelusyistä kiireellisesti suoritettavat lopetukset kuuluvat kiireellisen avun piiriin ja sellaiset eläinten lopetukset hoidetaan päivystyksessä päivystysaikoina ja virka-aikana sellaisen yksityisen palveluntuottajan toimesta, jonka kanssa kaupunki on tehnyt sopimuksen.

Vahingoittuneita luonnonvaraisia eläimiä kuten lintuja, rusakoita yms. tuodaan löytäjien toimesta eläinlääkärin vastaanotolle sekä normaalina virka-aikana että päivystysaikoina. Eläinsuojelusyistä nämä usein joudutaan lopettamaan. Evira maksaa tällaisten eläinten lopetuskulut. Varsinaista hoitoa luonnonvaraisille eläimille ei yleensä voida kustannusyistä antaa eikä Evira maksa hoitokuluja.

9.1.1.5 Todistukset

Kotieläimen terveystilan toteaminen ja todistaminen kliinisen perustutkimuksen perusteella esimerkiksi vakuutusyhtiötä, vientiä, tuontia tai sisämarkkinakauppaa varten sisältyy peruseläinlääkäripalveluun.

Virkavastuuta edellyttävät todistukset esim. tuontia tai vientiä varten kirjoittaa valvontaeläinlääkäri. Kiireelliseen apuun liittyvät eläinlääkärin todistukset antaa kaupungin kanssa sopimuksen tehnyt palveluntuottaja.

Hyötyeläimiä ja hevosia koskevat todistukset kirjoittaa virkavastuulla toimiva Paimion kunnaneläinlääkäri tai joku muu Liedon yhteistyöalueen virkaeläinlääkäri.

Muita peruseläinlääkäripalveluun kuuluvia todistuksia ei kaupungin toimesta voida kirjoittaa.

9.2 Tuotantoeläinten terveystenhoito

Kunnan on peruseläinlääkäripalveluun kuuluvana järjestettävä terveystenhoiton palvelut kotieläimille, joita varten on olemassa valtakunnallinen terveystenhoito-ohjelma ja asianmukainen toteutumisen seurantajärjestelmä. Tällä hetkellä tällainen ohjelma on esim. nautatiloille tarkoitettu Naseva.

Turussa terveydenhuoltopalveluja on tuotantoeläimille saatavana riittävästi, koska Turku on tehnyt tästä sopimuksen Liedon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kanssa. Terveystenhuoltosopimus on Turussa yhdellä nautatilalla.

9.3 Kiireellinen eläinlääkäriapu

9.3.1 Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-aikana

Kunnan on järjestettävä kiireellistä eläinlääkäriapua kaikkia alueellaan vakinaisesti tai tilapäisesti olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokauden aikoina.

Jos kunta ei järjestä arkipäivisin peruseläinlääkäripalveluja muille kotieläimille kuin hyötyeläimille sillä perusteella, että se on eläinlääkäripalveluja koskevassa suunnitelmassaan osoittanut, että yksityisiä peruseläinlääkäripalveluja on yhteistoiminta-alueella riittävästi ja keskeytyksettä saatavissa, on kunnan kuitenkin järjestettävä kiireellinen eläinlääkäriapu arkipäivisin myös ei-hyötyeläimille. Vaihtoehtoisesti kunnalla tulee olla yksityisen palvelutuottajan kanssa sopimus, jolla varmistetaan, että kiireellistä eläinlääkäriapua on yhteistoiminta-alueella aina tarvittaessa varmuudella saatavissa.

Virka-aikana Turussa on lemmikkieläimille saatavana runsaasti yksityisiä palveluja myös kiireellisiä tapauksia varten. Käytännössä kaikki avun tarvitsijat saavat tarvittavaa apua ilman kaupungin organisoimaa virka-ajan päivystysjärjestelmää. Jotta tilanne olisi lainmukainen, Turku on tehnyt sopimuksen neljän yksityisen palveluntuottajan kanssa virka-ajan kiireellisestä avusta lemmikkieläimille.

Hyötyeläimille ja hevosille kiireellisen eläinlääkäriavun antaa sopimuksen perusteella Paimion kunnaneläinlääkäri.

9.3.2 Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-ajan ulkopuolella

Kunnan on järjestettävä päivystyspalvelu virka-ajan ulkopuolella tarvittavaa kiireellistä eläinlääkäriapua varten yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa yhtä tai useampaa seutu- tai maakuntaa vastaavalla päivystysalueella.

Kiireellinen eläinlääkäriapu on päivystysalueella järjestettävä siten, että kotieläimiä, jotka ovat pienikokoisia ja voidaan siten vaikeuksitta kuljettaa eläinlääkäriin vastaanotolle, ja kotieläimiä, joille annettava eläinlääkäriapu edellyttää eläinlääkäriin käyntiä eläimenpitopaikassa, hoitaa pääasiassa eri henkilökunta.

9.3.4.1 Suureläinpäivystys

Sopimus Liedon yhteistoiminta-alueen kanssa pitää sisällään myös Turun alueella olevien hyötyeläinten ja hevosten kiireellisen eläinlääkäriavun virka-ajan ulkopuolella.

9.3.4.2 Pieneläinpäivystys

Turku on tehnyt ostopalvelusopimuksen Verkavet Oy:n kanssa ja kolmivuotisen sopimuksen mukaan Turussa toimiva Pieneläinklinikka Tuhatjalka hoitaa lemmikkieläinten eläinlääkäripäivystykset 1.1.2011 – 31.12.2013. Päivystysaika on arkin klo 16 – 08 ja viikonvaihteisin perjantaista klo 16 maanantaihin klo 8 saakka. Poikkeuspäivinä päivystykset toimivat vastaavalla tavalla.

Päivystys koskee koko Varsinais-Suomen maakuntaa ja kustannukset jaetaan kuntien kesken asukaslukujen suhteessa.

Asiakasmaksut peritään kunnalliseläinlääkäritaksan hintoja noudattaen. Lisäksi asiakkailta peritään poliklinikkamaksu, joka on 35 e + alv.

9.3.4.3 Keskitetty yhteydenottopalvelu

Keskitetty lemmikkieläimiä koskeva yhteydenottopalvelu, jonka laki vaatii järjestettäväksi, toimii Pieneläinklinikka Tuhatjalan tiloissa. Tuhatjalka on aloittanut Turun toimitiloissaan kokeilutarkoituksessa päivystyspuhelinkeskuksen, jossa tarkoitusta varten on oma henkilökunta eli kerrallaan yksi pieneläinhoitaja, joka vastaa tiedusteluihin ja antaa neuvoja ja ohjaa asiakkaat tarvittaessa päivystykseen. Päivystyspuhelin 0600-12444 on Turun kaupungin hallinnoima, mutta puhelut siirtyvät automaattisesti Tuhatjalan puhelinjärjestelmiin.

Hyötyeläimiä ja hevosia varten keskitettynä yhteyspalveluna toimii puhelin 0600 0 4145, josta puhelut yhdistyvät päivystävälle kunnaneläinlääkärille.

9.4 Saatavuus ja laatutavoitteet

9.4.1 Ajanvaraus

Hyötyeläimiä ja hevosia varten on eläinlääkäri, joka vastaa puhelimeen arkisin koko virka-ajan, mutta ei-kiireelliset ajanvaraukset ohjataan pääsääntöisesti arki-aamuun klo 8-9, jolloin annetaan myös puhelinneuvontaa. Eläinlääkäripalvelu perustuu ostopalvelusopimukseen Liedon yhteistoiminta-alueen kanssa ja käytännössä turkulaisten ajanvaraukset hoituvat samalla tavalla kuin ko. yhteistoiminta-alueella on tapana.

Lemmikkieläimiä varten ei 1.4.2012 jälkeen ole erikseen kaupungin toimesta järjestettyä ajanvarauspalvelua. Turussa on useita yksityisiä eläinlääkäriasemia, jotka vastaavat puhelimiinsa siten, että aina joko kaikki tai ainakin osa asemista vastaa klo 8 – 21. Käytännössä yksityiset asemat hoitavat tuona aikana sekä kiireellisen että vähemmän kiireellisen eläinlääkäriavun antamisen. Ainakin yksi eläinlääkäriasema on auki myös viikonvaihteisin yöaikaan lukuun ottamatta

Kiireellistä apua varten virka-ajan ulkopuolella on Turun kaupungin järjestämä päivystys (kohta 9.3.2.2.).

Laatutavoitteet: kohta 9.7.2

9.5 Toimitilat

Toimitiloja ei omaan toimintaan 1.4.2012 jälkeen tarvita, koska omaa toimintaa ei tuon jälkeen ole. Päivystystoimintaa varten on yksityinen yritys järjestänyt asianmukaiset ja toiminnan laajuuteen nähden asianmukaiset ja riittävän tilavat toimitilat.

9.6 Välineresurssit

Päivystyksestä vastaavalla yrityksellä on toimitiloissaan käytössä hyvät toimintavälineet. Samoin kaikilla muillakin yksityisillä eläinlääkäriasemilla on hyvä varustelutaso, joka yhdessä ammatillisen osaamisen kanssa takaa asianmukaisen palvelutason päiväaikana.

9.7 Ostopalvelut

Turku järjestää vuosina 2012 – 2014 kaiken kunnalle laissa määrätyn eläinlääkinnällisen toiminnan valvontaa lukuun ottamatta ostopalvelusopimuksilla.

Hyötyeläinten ja hevosten virka-ajan ja päivystysajan toiminta järjestetään toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella Liedon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kanssa.

Lemmikkieläinten päivystyspalveluja varten Turku on tehnyt kolmivuotisen sopimuksen Verkavet Oy:n kanssa. Päivystys koskee koko Varsinais-Suomen maakuntaa ja kustannukset jaetaan kunnille asukaslukujen suhteessa. Sopimus päättyy 31.12.2013. Turku voi käyttää halutessaan optiota, joka jatkaa sopimusta yhdellä vuodella. Jos optiota ei käytetä, asiasta järjestetään uusi tarjouskilpailu ja toiminta jatkuu tarjouskilpailun voittaneen yrityksen toimesta vuoden 2014 alusta lukien.

9.7.1 Ostopalvelujen valvonta

Lemmikkieläinten päivystyspalvelujen ostopalvelusopimuksen valvonta on ollut yksi kaupungin oman eläinlääkintähuollon painopistealue ja valvonta tulee jatkumaan suunnittelukaudella. Valvontaan on varsinkin toiminnan käynnistymisvaiheessa kulunut runsaasti työaikaa ja jatkossakin valvonta vaatii kaupungin omien resurssien käyttöä. Tähän saakka valvonnasta on huolehtinut eläinlääkintähuollon toiminnasta vastaava kaupungineläinlääkäri ja jatkossa tehtävät siirtyvät jollekin muulle kaupungineläinlääkärille. Erytystä huomiota on kiinnitetty asiakasmaksuihin, kunnallisen eläinlääkäritaksan tulkintaan ja resurssien riittävyyteen.

9.7.2 Laatuksiteerit

Laatua on valvottu ja tullaan suunnittelukaudella valvomaan asiakaspalautejärjestelmällä. Päivystysklinikalla on kaupungin sinne järjestämä asiakaspalautelaatikko, johon asiakkaat voivat jättää kiitokset, moitteet ja kehittämisehdotukset. Palautejärjestelmää on kuitenkin käytetty vähän eikä palautteita ole tullut kuin 1-2 kuukaudessa. Palautejärjestelmää pyritään kehittämään, mutta tämä on sidoksissa koko kaupungin palautejärjestelmän kehittämiseen. Ostopalvelujen valvontaa on jonkin verran suoritettu myös asiakkaiden suoraan kaupungineläinlääkärille lähettämien reklamaatioiden selvittelyn yhteydessä ja tätä palautetapaa jatketaan ja pyritään kehittämään.

Vapaaehtoisena täydentävänä valvontana toimii jo käytössä oleva järjestely, jossa Tuhajalka eli päivystystä hoitava yritys lähettää itse saamansa reklamaatiot tiedoksi myös kaupungineläinlääkärille.

Laatukriteereiden määrittely on osoittautunut vaikeaksi tehtäväksi tarjouskilpailua järjestettäessä. Numeerisesti ilmaistavia laatukriteereitä on lähes mahdotonta kehittää eläinlääkintäpäivystysten alalla ja tarjousten pisteytys ei tällaisilla kriteereillä luotettavasti onnistu. Edellisessä tarjouskilpailussa päädyttiin sellaiseen ratkaisuun, että laatuvaatimukset kirjattiin ehdottomiin vaatimuksiin, jotka kaikkien tarjouksen tehneiden on täytettävä ja huomiota kiinnitettiin mm. henkilökunnan ammattipätevyyteen ja varustelutasoon. Esimerkiksi kaikilla hoitajilla pitää olla pieneläinlääkintä tai klinikkaeläinlääkintä ammattitutkinto. Samalla tavalla on tarkoitus toimia tulevalle suunnittelukaudella, kun asiasta järjestetään uusi tarjouskilpailu.

9.8 Perustason ylittävät palvelut

Turku ei järjestä perustason ylittäviä eläinlääkäripalveluja.

9.8.2 Remissiomahdollisuudet

Turku ei kaupunkina järjestä remissiomahdollisuuksia millekään eläinlajille. Lemmikkieläinten osalta se ei ole tarpeellista, koska Turussa on saatavana hyvätasoisia yksityisiä palveluja. Hevosten osalta asian järjestäminen on käytännössä mahdotonta.

11.3 Valitusten käsittely

Turussa kysymykseen tulevat valvontaeläinlääkärin toimista tehdyt ja lemmikkieläinten ostopalveluna hankittuja palveluja koskevat valitukset, koska omaa toimintaa ei tule olemaan. Eläinlääkintähuollon kaupungineläinlääkäri on käsitellyt päivystysajan eläinlääkärinavun antamista koskevat valitukset ja pyytänyt lausunnon palveluntuottajalta. Valituksia on käsitelty arvioimalla päivystyssovimuksen toteutumista. Suunnittelukaudella valitukset käsittelee joku kaupungineläinlääkäreistä. Asian luonteesta riippuen valitukset voidaan ohjata myös Aluehallintoviraston tutkittavaksi.

Valvontaeläinlääkärin toiminnasta aiheutuvat valitukset käsittelee hänen esimiehensä yhteistyössä kaupungin juristin kanssa.

Turun kaupungilla on vastuuvakuutus, joka kattaa valvontaeläinlääkärin toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat vahingot. Ostopalveluna hankittujen palvelujen osalta vahingoista vastaa palveluntuottaja vastuuvakuutuksensa kautta.

11.4 Toiminnan kehittäminen

Asiakaspalautteen, mahdollisten valitusten ja mahdollisten aluehallintoviraston tarkastusten ja auditointien perusteella Turku pyrkii kehittämään toimintaa ja ottamaan huomioon esille tulleet seikat. Turku seuraa suunnitelmallisesti toiminnan kehittymistä ja toimenpiteiden edistymistä. Käytännössä Turku voi vaikuttaa kehittämistoimiin vain valvomalla ostopalvelusopimusten toteutumista, keräämällä palautteita ja suunnittelemalla uuden tarjouspyynnön siten, että mahdollisesti havaitut epäkohdat voidaan poistaa.

12 Seuranta ja raportointi

12.1 Annettujen määräysten ja kieltojen noudattamisen valvonta

Valvontaeläinlääkäri toimii itsenäisesti ja varmistaa itse sen, että annettuja määräyksiä ja kieltoja noudatetaan. Varmistaminen tapahtuu tekemällä tarkastuskäyntejä ja käyttämällä hyväksi muita informaatiomahdollisuuksia. Jos valvonnan toiminnassa havaitaan puutteita, niin ryhdytään tarvittaviin toimiin tilanteen korjaamiseksi. Valvontaeläinlääkäri toimii virkavastuulla.

12.3 Muut viranomaisten pyytämät raportit

Valvontaeläinlääkäri lähettää aluehallintovirastolle monenlaisia raportteja ja huolehtii itsenäisesti siitä, että raportoinnit tapahtuvat säädetyssä aikataulussa ja määräaikoja noudatetaan.

12.5 Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi

Eläinlääkäripalvelujen käyttöä on Turussa seurattu ja niistä on laadittu raportteja jo kymmenien vuosien ajan. Tätä tullaan jatkamaan suunnittelukaudellakin. Turku raportoi maakunnallisen lemmikkieläinten päivystysten potilasmäärät kunnittain jaoteltuna ja eriteltynä viikonvaihte- ja arkipäivystyksiin. Sen lisäksi raportoidaan päivystyspuhelimeen tulleiden puheluiden kokonaismäärä.

Liitteet:

- Turun kaupungin resurssitarpeen kartoitus
- Raision kaupungin resurssitarpeen kartoitus

Kunta / Ympäritöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
Turku

1. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

1.1. Tuotantotilojen määrä	Kpl		Kpl
1.1.1. Nautatilat	2	1.1.6.3. Kalkkunakasvattamot	0
1.1.1.1. Lypsykarjatilat	2	1.1.6.4. Siitoskasvattamot	0
1.1.1.2. Lihanautatilat	0	1.1.6.5. Muut siipikarjayksiköt	1
1.1.1.3. Emolehmätilat	0	1.1.7. Vesiviljelylaitokset	0
1.1.2. Sikatilat	0	1.1.7.1. Ruokalalaitokset	
1.1.2.1. Lihasikalat	0	1.1.7.2. Poikastuotantolaitokset	0
1.1.2.2. Emakkosikalat	0	1.1.7.3. Luonnonravintolammikot	0
1.1.3. Lammastilat	0	1.1.7.4. Muut laitokset	
1.1.4. Vuohitilat	0	1.1.8. Turkistarhat	0
1.1.5. Hevostilat	17	1.1.9. Tarhatun riistan toimintayksiköt	
1.1.6. Siipikarjatilat	1	1.1.10. Mehiläistarhat	1
1.1.6.1. Munintakanalat	0	1.1.11. Muut tuotantoeläinyksiköt	
1.1.6.2. Broilerkasvattamot	1		

1.2. Terveystuotosopimusten määrä	Kpl		Kpl
1.2.1. Naudat	1	1.2.2.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1
1.2.1.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	1	1.2.2.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista sikatiloista	
1.2.1.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1	1.2.3. Siipikarja	
1.2.1.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista nautatiloista	50	1.2.3.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	
1.2.2. Siat	0	1.2.3.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	
1.2.2.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0	1.2.3.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista siipikarjatiloista	

1.3. Tuotantoeläinten määrä	Kpl		Kpl
1.3.1. Naudat	296	1.3.6. Siipikarja	35000
1.3.2. Siat	0	1.3.7. Turkiseläimet	
1.3.3. Lampaat		1.3.8. Tarhattu riista	
1.3.4. Vuohet		1.3.9. Porot	
1.3.5. Hevoset	906	1.3.10. Muut tuotantoeläimet	

1.4. Väestömäärä	Kpl
1.4.1. Lemmikkieläinten määrä (arvio 1/8 asukasta)	22000

1.5. Alueen pinta-ala km ²
306

1.6. Yksityinen palvelutarjonta	Htv		Htv
1.6.1. Hyötyeläinpraktiikassa	0	1.6.2. Muussa praktiikassa	15

Mahdolliset palveluresurssit vaativat erityiskohteet esitetään kunnan suunnitelmassa. Suunnitelmassa esitetään myös ostosopimukset, jotka kunta on tehnyt yksityisten eläinlääkäripalvelujen tuottajien kanssa.

Kunta / Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
Raision kaupunki

1. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

1.1. Tuotantotilojen määrä	Kpl		Kpl
1.1.1. Nautatilat	16	1.1.6.3. Kalkkunakasvattamot	
1.1.1.1. Lypsykarjatilat	10	1.1.6.4. Siitoskasvattamot	1
1.1.1.2. Lihanautatilat	3	1.1.6.5. Muut siipikarjayksiköt	
1.1.1.3. Emolehmätilat	3	1.1.7. Vesiviljelylaitokset	5
1.1.2. Sikatilat	9	1.1.7.1. Ruokalalaitokset	4
1.1.2.1. Lihasikalat	5	1.1.7.2. Poikastuotantolaitokset	
1.1.2.2. Emakkosikalat	4	1.1.7.3. Luonnonravintolammikot	
1.1.3. Lammastilat	7	1.1.7.4. Muut laitokset	
1.1.4. Vuohitilat		1.1.8. Turkistarhat	
1.1.5. Hevostilat	7	1.1.9. Tarhatun riistan toimintayksiköt	1
1.1.6. Siipikarjatilat	5	1.1.10. Mehiläistarhat	5
1.1.6.1. Munintakanalat	4	1.1.11. Muut tuotantoeläinyksiköt	1
1.1.6.2. Broilerkasvattamot	1		

1.2. Terveystuotosopimusten määrä	Kpl		Kpl
1.2.1. Naudat		1.2.2.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	-
1.2.1.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	9	1.2.2.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista sikatiloista	89 %
1.2.1.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	5	1.2.3. Siipikarja	
1.2.1.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista nautatiloista	56 %	1.2.3.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	1
1.2.2. Siat		1.2.3.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1
1.2.2.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	8	1.2.3.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista siipikarjatilastoista	20 %

1.3. Tuotantoeläinten määrä	Kpl		Kpl
1.3.1. Naudat	985	1.3.6. Siipikarja	85286
1.3.2. Siat	6908	1.3.7. Turkiseläimet	
1.3.3. Lampaat	656	1.3.8. Tarhattu riista	29
1.3.4. Vuohet		1.3.9. Porot	3
1.3.5. Hevoset	391	1.3.10. Muut tuotantoeläimet	4

1.4. Väestömäärä	Kpl
1.4.1. Lemmikkieläinten määrä (arvio 1/8 asukasta)	6131

1.5. Alueen pinta-ala km ²
488 km ²

1.6. Yksityinen palvelutarjonta	Htv		Htv
1.6.1. Hyötyeläinpraktiikassa		1.6.2. Muussa praktiikassa	

Mahdolliset palveluresursseja vaativat erityiskohteet esitetään kunnan suunnitelmassa. Suunnitelmassa esitetään myös ostosopimukset, jotka kunta on tehnyt yksityisten eläinlääkäripalvelujen tuottajien kanssa.